

Strødamreservatet & Strødamlaboratoriet

Årsberetning 2005

Strødamudvalget:

Torben Dabelsteen
Formand, Lektor ved Biologisk Institut, Københavns Universitet
(tdabelsteen@bi.ku.dk)

Peter Milan Petersen
Lektor ved Biologisk Institut (milan@bi.ku.dk)

Thomas Læssøe
Lektor ved Biologisk Institut (thomasl@bi.ku.dk)

Redigeret af Torben Dabelsteen

Forsidefoto: Natugle fra Strødam. Man kan se den lille radioantenne stikke ud fra rygferene (Peter Sunde).

Administration og drift

Strødamudvalget

Efter ni år i Strødamudvalget, heraf 5 som formand, har Ulrik Søchting besluttet at forlade udvalget. Som afløser er Thomas Læssøe indtrådt i udvalget. Torben Dabelsteen har samtidigt afløst Ulrik som formand for udvalget. Vi takker Ulrik mange gange for en stor og engageret indsats og byder Thomas velkommen.

Strødamlaboratoriet

Det har været et normalt år for Strødamlaboratoriet med lidt småreparationer hist og her. F.eks. er toilettet ovenpå blevet udskiftet, ligesom vandpumpen nede i kælderen er blevet justeret samtidigt med at der blev installeret en ny vandbeholder. VVS-installationerne skulle nu fungere tilfredsstillende.

Der er blevet etableret en trådløs internetforbindelse, som kan nås fra hele huset, og ekstra netkort beregnet på udlån til besøgende forefindes.

Forskningsmæssigt og undervisningsmæssigt har aktiviteterne i laboratoriet ligget lidt under tidligere år, bl.a. fordi et par arrangementer blev aflyst i sidste øjeblik.

Strødamreservatet

Reservatet slap nådigt igennem stormen i januar, idet kun få træer ude i reservatet væltede. Nogle lagde sig indover de store stier beregnet på bilkørsel og måtte fjernes. Tre af de fem høje, gamle popler langs østsiden af folden ved laboratoriet måtte også give efter for stormen.

Så har vi i efteråret haft besøg af en flok kvæg (15-20 stk), som pludselig kom gående ved laboratoriet. De blev gennet ind i Vænget og herfra senere afhentet af ejeren. Det viste sig at de var kommet ind igennem en åbentstående låge ude ved den lille kvægopsamlingsfold ved K17. Folden skulle nu være sikret med en lås.

Desværre har vi også haft hærværk og uønsket besøg flere gange i efteråret. Således var lågen ud imod Isterødvejen på et tidspunkt løftet af og en del af hegnet bukket sammen. Lågen kom hurtigt på plads og hegnet blev rettet op. Der er tilsyneladende også folk som morer sig med at bukke hegnet ned oppe ved siden af rensningsanlægget, måske for at få en let men illegal adgang til reservatet. Endelig er vi atter engang blevet invaderet af en mindre motoriseret hær af kampberedte soldater i fuld krigsmaling. Måske bør man overveje at sætte en bom op ved indgangen til reservatet. Selv en ulåst bom kunne måske få "køretøjer" til at overveje deres videre færden.

I lighed med tidligere år er der foretaget naturpleje i form af bekæmpelse af bjørneklo og fældning af frøbærende ær.

Græsningstrykket er for lavt både i Bøgemosen og på engene ud imod Strødam Engsø. Hvis områderne skal bevares som åbne, afgræssede arealer uden opvækst af træer, bliver det formodentlig nødvendigt fremover at supplere med slåning og efterfølgende fjernelse af den afslåede vegetation. En diskussion af de praktiske muligheder for at gennemføre en sådan slåning er blevet påbegyndt.

På Strødamudvalgets foranledning opstillede Frederiksborg Amts Landskabsafdeling en solid fodringsplatform på engene ud mod Engsøen. Fodringspladsen er placeret så der er frit udsyn til den fra fugletårnet ved Strødam Engsø. Formålet er at tiltrække store rovfugle, specielt havørn, som Strødamreservatet kunne være potentielt ynglested for. Der blev lagt grisekød ud i marts og april. I vinter startende med december er der blevet lagt trafikdræbte dyr fra Grib Skov ud ca én gang om måneden. Foderpladsen har været velbesøgt af krager og musvåger, men så vidt vides har der endnu ikke været ørnebesøg.

Fugletællingerne i reservatets sydlige del er fortsat og en sammenfatning af resultaterne indgår som en del af denne årsberetning.

Forsknings- og undervisningsaktiviteterne har været mangesidige som det fremgår af de efterfølgende afsnit.

Som appendiks har vi en beretning (redigeret af Ulrik Søchting) fra Jørgen Jensen med billeder fra Avlsgården. Jørgen Jensens morfar var bestyrer på Strødam.

Forskning

Stofomsætning og netto-heterotrofi i søer og damme

Som navnet siger, ligger der en række damme strøet ud over terrænet i Strødam. Flere af disse damme er indgået i to studier af henholdsvis: 1) størrelsens og skovdækkets betydning for søers og dammes tilstand og 2) sæsonændringer i søers og dammes stofskifte. Den første undersøgelse viser, at vandområderne er mere næringsrige i det åbne land end i skoven, og at næringsrigdommen falder med vandområdernes størrelse. Til gengæld stiger den organiske stoftilførsel udefra med nedsat størrelse og øget skovdække, og vandområderne bliver i stigende grad præget af nedbrydning i forhold til opbygning af organisk stof. Den anden undersøgelse viser, at mængden af planktonalger er meget betydelig også om vinteren i lavvandede vandområder, og i isfrie år kan algemængden i februar være lige så stor som i juni. Igennem det meste af året er de små damme præget af markant overmætning med CO₂ i forhold til indholdet i atmosfæren pga. større nedbrydning end opbygning af organisk stof i dammene. Kun midt på sommeren ved den højeste lysindstråling og den laveste tilførsel af organisk stof udefra vender billedet, produktionen overstiger nedbrydningen, og CO₂ kan være undermættet. Damme og småsøer er således et afgasningsvindue for CO₂ til luften på samme måde som vandløbene. (Kaj Sand-Jensen, Ferskvandsbiologisk Laboratorium, Biologisk Institut, KU)

Udledning af drivhusgasserne metan og lattergas fra våde skovjorde

Skov & Landskab, KVL har et igangværende projekt, hvor vi måler drivhusgasserne metan og lattergas samt CO₂ efflux langs 3 fugtighedsgradienter i bøgeskoven i Strødam Reservatet. Målet med projektet er at opnå viden om, hvorvidt højere vandstand i skovene giver anledning til en emission af drivhusgasser af kvantitativ betydning. Især ønsker vi at opføre, om der er reel risiko for, at den positive effekt af skovrejsning på CO₂-budgettet vil blive opvejet eller væsentlig modificeret af øget emission af andre drivhusgasser. Kortlægning af jordens puljer af kulstof og kvælstof langs fugtighedsgradienterne er gennemført i 2005. CO₂-effluxen er målt månedligt siden april 2005. (Inger Kappel Schmidt iks@kvl.dk, Lars Vesterdal lv@kvl.dk)

Natugleprojektet

I 2005 blev alle fire natugle-territorier i Strødamreservatet kontrolleret for reproduktion og overlevelse. Alle fire par gjorde yngleforsøg. Strødamlaboratoriet har desuden tjent som udgangspunkt for feltarbejde i Gribskov.

Parret i den sydlige del af reservatet: Hannen blev ikke fanget, men det blev hunnen, som var ny. De fik et meget sent kuld på tre unger. Nattællinger senere på sommeren indikerede at ingen af disse unger overlevede til de blev selvstændige.

Parret ved laboratoriet: Begge mager blev fanget (samme individer siden 1998). Der blev konstateret to redeunger, hvoraf én døde af sygdom før udflyvning. Den anden døde sandsynligvis kort efter udflyvning

Rankeskovparret: Begge mager blev fanget. Hunnen (samme hun som siden 2001) havde fået en ny mage. De fik tre unger, som alle var i live 1½ måned efter udflyvning.

Nordligste par: Hunnen blev fanget (samme hun siden 1998), hannen var umulig at fange. Der blev talt to redeunger, som begge var i live 1½ måned efter udflyvning. Overlevelseshraten for ungerne er normal for år med lave antal af gnavere. (Peter Sunde, Afdeling for Populationsbiologi, Biologisk Institut, KU).

Musvittens lydkommunikation

Tidligere undersøgelser her og i Belgien antyder, at der hyppigt foregår en livlig kommunikation imellem musvithannen og hans mage, når hun ligger inde i sin redekasse eller i et naturligt redehul. Laboratorieundersøgelser i kombination med feltforsøg udført i Strødamreservatet har desuden vist, at musvithunnens muligheder for at høre hvad der foregår udenfor i skoven er stærkt reduceret, når den ligger inde i en redekasse eller i et naturligt redehul. En han der kalder eller synger til sin hun, når hun er inde i reden, må derfor enten kalde meget højt eller anbringe sig foran redens indgangshul, hvis hun skal have en chance for at høre og forstå ham.

Førstnævnte løsning er uoptimal af mange grunde. Et nyt projekt, der studerer kommunikationen imellem han og hun, når hun er på reden, er nu startet op. Det skal dels undersøge selve kommunikationen imellem de to køn, som tilsyneladende foregår v.h.a. hidtil ukendte, meget svage lyde, og dels se på hvordan hannen ved sin fysiske placering i forhold til redehullet søger at optimere kommunikationen. Foreløbige undersøgelser i forbindelse med et bachelorprojekt i 2005 (Pia Jeppesen) antyder, at hannen fortrinsvis placerer sig foran redehullet når han kalder hende ud,

og at han benytter meget svage lyde, måske for at forhindre andre fugle i at høre hvad den har gang i og for at beskytte hunnen, som må antages at være meget sårbar overfor rovfugle lige når hun forlader reden. (Torben Dabelsteen, Adfærdsgruppen, Biologisk Institut, KU).

Dansk Ornitologisk Forenings IBA-projekt, registrering af ynglefugle i Gribskov-området

Enkelte registreringer fra 2005 kan findes på www.dofbasen.dk. Gå ind under "observationer" og herefter "søg observationer", lokalitet: Strødam Reservat (Arne Olesen). Der er ikke gjort bemærkelsesværdige observationer i 2005.

4. – 8.11. kortlægning af EF-habitatnaturtyper i forbindelse med NOVANA (Anne-Marie C. Bürger, Anders Michaelsen).

Kursusundervisning

Indsamling af svampe i forbindelse med biologisk projektarbejde: en sammenligning af fungaen på rødgran i hhv. Strødamreservatet og Rågård mose i St. Dyrehave (Jan Gert Borgergren Nielsen, vejleder Thomas Læssøe).

Kursusundervisning for Københavns Universitet.

Uge 36, 38 og 40. Feltøvelser i faget Eksperimentel Økologi, 3 hold af 20 deltagere (Ulrik Søchting).

Møder og ekskursioner

Offentlige ekskursioner:

16.5. Morgenekskursion for Gadevang Beboerforening, 56 deltagere (Torben Dabelsteen).

12.6. Strødamudvalgets forsommerekskursion, morgentur, 40 deltagere (Torben Dabelsteen og Peter Milan Petersen).

10.9. Rundskuedag-ekskursion, 25 deltagere (Peter Milan Petersen).

Gruppeekskursioner

25.5. Ekskursion for Biologisk Instituts ansatte, 36 deltagere (Torben Dabelsteen).

14.6. Ekskursion for EUD skov- og naturteknikere fra Skovskolen, 11 deltagere (Ulf Jessen).

20.9. Feltarbejde for skovbrugsstuderende, afprøvning af naturkvalitetsindeks, 25 deltagere (Flemming Rune (FSL) og Karsten Raulund Rasmussen (KVL)).

3.10. ekskursion for skovbrugsstuderende, 40 deltagere (Hans Roulund, arboretet).

Strødam-publikationer i 2005

Christensen, M., Hahn, K., Mountford, E.P., Ódór, P., Standovár, T., Rozenbergar, D., Diaci, J., Wijdeven, S., Meyer, P., Winter, S. & Vrska, T. 2005. Dead wood in European beech (*Fagus sylvatica*) forest reserves. *Forest Ecology and Management* **210**: 267 - 282.

Dabelsteen, T. 2005. Public, private or anonymous? Facilitating and countering eavesdropping. In: *Animal Communication networks* (Ed. P.K. McGregor). Cambridge University Press, Cambridge, pp. 38-62.

Hahn, K. og Christensen, M. (2005). Dead wood in European forest reserves - A reference for forest management. - in: Marchetti, M (ed.): Monitoring and indicators of forest biodiversity in Europe - from ideas to operationality . - *EFI proceedings* no. **51**: 181 - 191.

Jeppesen, P. 2005. Musvittens kommunikation I form af sang, samt hunmusvittens placering og afstand I forhold til reddens hul under hhv. morgensang og udkald af hunnen. Bachelorrapport, Adfærdsgruppen, Biologisk Institut, KU, 25s. Vejleder Torben Dabelsteen.

Mathevon, N., Dabelsteen, T. & Blumenrath, S.H. 2005. Are high perches in the blackcap *Sylvia atricapilla* song or listening posts? A sound transmission study. *J. Acoust. Soc. Am.* **117**, 442-449.

Møller, P.F. (2005). Afprøvning af skovstrukturindekser. - *Danmarks og Grønlands Geologiske undersøgelser*, Rapport 2005/2. 83 pp.

Peake, T.M. (2005). Eavesdropping in communication networks. In: *Animal Communication Networks* (Ed. P.K. McGregor). Cambridge University Press, Cambridge, pp. 13-37.

Peake, T.M., Matessi, G., McGregor, P.K. & Dabelsteen, T. 2005. Song-type matching, song-type switching and eavesdropping in male great tits. *Anim. Behav.* **69**, 1063-1068.

Poesel, A. & Dabelsteen, T. Signalling aggressive intentions: The role of different vocalizations in the blue tits (*Parus caeruleus*). *XXIX IEC Abstracts*, p. 175.

Sunde, P. 2005. Predators control post-fledging mortality in tawny owls, *Strix aluco*. *OIKOS*. **110**, 461-472.

Sunde, P & Makussen B.E. 2005. Using counts of begging young to estimate post-fledging survival In Tawny Owls *Strix aluco*. *Bird Study* **52**, 343-345.

Arbejdet i Strødam Reservatet med fuglesang er desuden blevet formidlet i ind- og udland igennem interviews og radioprogrammer.

Ynglefugletællinger i Strødamreservatet syd for Skolestien

af Torben Dabelsteen

Benny Gert Hansen har for 20. år i træk monitoreret fuglelivet i den del af reservatet, som ligger syd for Skolestien og syd og vest for Bøgemosen. Monitoringerne har alle år været udført i fuglenes yngletid (maj-juni) v.h.a. kortlægningsmetoden. Der foreligger detaljerede kort over resultaterne for alle år og alle arter. Disse kort udgør en værdifuld database som år for år har givet en indikation af de enkelte arters status samt reservatets almene tilstand. De kan også indgå i langtidsstudier af f.eks. populationssvingninger og ændringer i fuglefaunaens sammensætning samt faktorer der styrer disse forhold. For den enkelte art afhænger metodens styrke af, hvornår på året optællingerne udføres. F.eks. bevirker de relativt sene optællinger, at flere af de tidligt ynglende standfugles antal undervurderes. For disse arters vedkommende ville det være ønskværdigt om standardtællingerne blev suppleret med optællinger, der foretages tidligere på året. Det kunne f.eks. ske hvert 5'te år. Benny Gert Hansen har hvert år givet to tal for hver art: ét der opnås med kortlægningsmetoden, og ét der estimeres ud fra iagttagelser, som ikke direkte lader sig anvende i den metode. Det sidste tal er mere subjektivt, men kommer nok tættest på det reelle antal ynglepar.

Tabel 1. De 10 almindeligste fuglearter syd for Skolestien i perioden 1986-2005. Tabellen viser antallet af ynglepar. Første tal er det estimerede antal par, tallet i parentes er det v.h.a. kortlægningsmetoden fundne antal par. Den enkelte arts placering i rækkefølgen er bestemt ud fra gennemsnitsværdien for de første 15 års optællinger (1986-2000).

Art	1986-2000	2001	2002	2003	2004	2005
Musvit	45 (38)	36 (33)	40 (31)	52 (46)	43 (33)	53 (48)
Bogfinke	31 (28)	31 (31)	34 (31)	37-39 (35)	33 (29)	34-37 (29)
Solsort	30 (29)	31 (30)	32 (30)	34 (27)	33 (30)	29 (23)
Rødhals	29 (22)	21 (17)	29 (18)	29 (17)	29 (18)	24 (12)
Blåmejse	27 (20)	26 (25)	25 (18)	33 (20)	26 (16)	34-35 (23)
Munk	22 (21)	21 (21)	25 (23)	22 (18)	24 (21)	25 (22)
Gærdesmutte	19 (18)	19 (19)	(16)	(14)	14-16 (14)	17 (16)
Stær	19 (16)	13 (13)	(9)	11 (9)	8-9 (8)	9-10 (8)
Ringdue	15 (8)	17 (7)	16 (9)	28 (15)	20 (9)	18-22 (4)
Havesanger	13 (11)	13 (11)	13 (10)	17 (14)	13 (12)	10-11 (9)

Som det ses af Tabel 1 var 2005 et meget fint år for musivt og blåmejse, som begge gik markant frem. Om fremgangen er reel eller udtryk for tilfældigheder i forbindelse med optællingerne er dog svært at afgøre netop for disse arter, fordi optællingen foregår på et for dem mindre optimalt tidspunkt. Sikre tal for mejsearterne ville kræve supplerende optællinger på et tidligere tidspunkt af året.

Enkelte arter gik lidt tilbage i antal, f.eks. solsort og rødhals, men ikke mere end hvad der ligger indenfor en forventet variation under stabile forhold. De fleste arter havde forekomster nogenlunde som i 2004.

En samlet vurdering af de sidste fem år set i relation til de første 15 år, antyder at arter som bogfinke og ringdue er gået en del frem. Mindre fremgange er også antydning for solsort, blåmejse og munk, mens rødhalsen synes at være gået lidt tilbage. Større tilbagegang ses for gærdesmutte, og især for stærren. Gærdesmutternes tilbagegang skyldes sikkert klimatiske faktorer. Hårde vintre kan reducere dens antal betydeligt, men den kommer gradvist op igen efter nogle år. Formodentlig har vi været vidne til en sådan fremgang fra 2003-2005. Stærrens tilbagegang synes mere permanent. Dens antal er stort set halveret i forhold til tidligere, og den hører ikke længere til blandt de 10 mest almindelige arter. Det ville være interessant at undersøge om de sidste 5 års ændringer i arternes antal kan relateres til ændringer i skovens sammensætning.

Blandt arter som ikke er på top-10-listen må fremhæves de mange hulrugende arter, som er tilknyttet den gamle, blandede løvskov med udgåede træer. De fleste af de arter klarede sig også godt i 2005. Det gælder f.eks. allike (estimeret til 13-14 par), spætmejse (21), huldue (7) og stor flagspætte (4-5). Både allike og spætmejse hører nu til de 10 mest almindelige arter. Rødstjerten gik noget tilbage (3 par ifølge kortlægningsmetoden). Optælleren har ikke estimeret dens antal i år, men formodentlig har der været mere end de 3 par. Derimod synes den brogede fluesnapper ikke at have ynglet syd for Skolestien i 2005. Til gengæld har den lille flagspætte ynglet der. Der er fundet yderligere én rede et andet sted i reservatet samt observeret individer under omstændigheder, som kunne antyde ynglen. Der har været mindst to ynglepar, hvilket må siges at være særdeles fint for denne sjældne art, som måske er ved at udbrede sig i Grib Skov området.

Blandt de ikke-hulrugende arter er der to, som ikke oprindeligt var med på top-10 listen, og som nu er gået så meget frem, at de burde med her. Det gælder f.eks. træløber (estimeret til 16-17 par) og sangdrossel (13-14). At træløberen er blevet almindelig er måske ikke så overraskende. Den er normalt tilknyttet gammel løvskov. Det er nok mere overraskende at sangdrosslen er gået frem selv efter rydning af store stykker med nåleskov, hvor man ellers ser mange sangdrossler. Fra at have ligget på 4-6 par op til midten af 90'erne, steg den til ca 10-12 par, og de to foregående år har der været 18 par. Nu er den igen faldet lidt til 13-14 par.

Tornsangeren er stadigvæk ikke registreret i sydenden, som ellers burde huse arten. Den findes dog andre steder i reservatet. Løvsangeren, som af uforklarlige grunde har været væk fra sydenden i en del år, yngler der nu igen i med 1-2 par.

Hvinanden, som er under indvandring i Grib Skov området p.g.a. opsætning af redekasser, blev ikke fundet ynglede indenfor optællingsområdet i 2005. Den har ellers tidligere ruget i et naturligt redehul på Strødam.

Gamle billeder fra Avlsgården på Strødam

Jørgen Jensen, tidligere lektor i botanik ved Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, april 2005

I forbindelse med oprydning efter forskellige flytninger i min familie er jeg kommet i besiddelse af en række billeder fra avlsgården på Strødam, idet min morfar Adolf Hansen i perioden 1897 - 1931 var ansat som driftsbestyrer af ejendommen Strødam under familierne C. F. Tietgen og Axel Jarl og i den egenskab havde sin tjenestebolig i den nuværende feltstation, hvor min mor og hendes 3 ældre søskende er vokset op.

Da familien efterhånden er kommet så langt bort fra dens oprindelse på Strødam, har jeg fundet, at de gamle billeder hellere skal vende tilbage til deres oprindelige hjemsted end ende i en container på en genbrugsstation. Skulle feltstationen på et givet tidspunkt blive nedlagt ser jeg meget gerne at billedmaterialet overgives til Nordsjællands Folkemuseum

Til billederne kan knyttes en række oplysninger om gården og dens anvendelse i morfars periode. Oplysningerne stammer primært fra min moster, idet mit personlige kendskab til gården begrænser sig til et par besøg hos driftsbestyrer Viggo Brøndsel i midten af 1960-erne, da jeg på foranledning af professor Th. Sørensen kom i skoven for at lave nogle botaniske undersøgelser i dele af skoven. Brøndsel var i øvrigt uddannet på stedet af min morfar.

Adolf Hansen (Ca. 1900, taget af fotograf O. Johansen, Slotsgade, Frederiksborg).

Adolf Hansen c. 1925, Polyfoto, Hillerød.

Adolf Hansen (min morfar) var født 1867 i Lejbølle på Langeland og døde 1933 i Freesvang ved Hillerød. Uddannet som gartner; sidste læreplads et gartneri i Helsingør. Ansat som gartner og senere bestyrer for godset i 1897 indtil 1931, hvor han opsagde sin stilling grundet dårligt arbejdsklima under godsejer Jarls hospitalsanbringelse.

Karen Buur Ca. 1925, Polyfoto, Hillerød.

Adolf Hansen blev 1902 gift med Karen Buur født 1869 i Store Magleby på

Amager (i en familie der daterer sig tilbage til en af de nederlandske familier som Christian II indkaldte til Amager). Hun døde 1946 i Brønshøj. Mormor kom i lære som mejerske på Strødam og blev altså boende som bestyrerfrue.

Ægteparret fik 4 børn: 2 drenge og 2 piger, hvoraf min mor og moster stadig lever (henholdsvis 90 og 94 år gamle)

De efterfølgende billeder viser gården i midten af 1920-erne, og er formentlig fotograferet af bestyrerens svigerdatter Merete, der var datter af undervisningsminister Nina Bang. (I Axel Jarls tid kom der jo mange prominente gæster i Villaen, og børn og unge mennesker søgte ofte selskab hos bestyrerens børn!)

Avlsgården producerede primært til Godsets forbrug (herunder i familien Tietgens levetid med ugentlige leverancer med hestevogn til familiens husholdning i København) samt kost til fastboende og (specielt i høsttiden) løst tilknyttede daglejere.

Adolf Hansen stod - som uddannet gartner - for plantedyrkningen som omfattede både frilandsafgrøder (bær- og træfrugt) som afgrøder i bænke og drivhuse, og her både frugt (agurk, tomat, meloner og vindruer) og prydplanter til potter og afskæring. Drivbænkene var i øvrigt en yndet yngleplads for snoge, hvorfra der ifølge familien er hentet adskillige sække med udklækkede unger, der blev sluppet løse ude i skoven. Hugormene derimod holdt til i store mængder i "Svenskegrøftens" skrænter. Bestyreren stod også for plejen af parken omkring Villaen samt skovdriften og den dertil hørende vildtpleje både i selve skoven (rådyr og dådyr) og i dyrehaven, kaldet *Vænget* med dens bestand af dåvildt, sikahjort og axishjort. Denne vildtpleje gav grundlag for en imponerende samling af opsatser, der i dag er spredt rundt i familien. Udover de

eksotiske hjortearter husede avlsgården i en lang årrække også nogle påfugle, som yndede at sætte sig på tagryggen af udlængerne og højlydt gøre opmærksom på deres tilstedeværelse.

Ved siden af gartneriproduktion havde avlsgården en for den tids landbrug almindelig blandet produktion af svin, kvæg og får. Der var tilknyttet en fast røgter med bopæl i Gadevang samt et antal malkekoner, der boede i Gadevang og dagligt mødte ind til morgen- og aftenmalkningen.

Bygningerne

Strødam Avlsgård set fra sydøst. Ca. 1925.

Avlsgården er jo bygget som en traditionel 3-længet gård med fritliggende stuehus, hvor der indtil c. 1925 midt på gårdspladsen var en brønd med fritstående håndpumpe og de obligatoriske vandkar af træ, der blev brugt som vandingskar og om sommeren også til afkøling af mælk. Vandforsyningen til stuehuset skete ved et rør fra brønden til en indvendig pumpe i kælderen.

Strødam Avlsgårds stuehus set fra nord. Ca. 1925.

Strødam Avlsgårds nord- og østlænger med ungt valnødtræ på gårdspladsen. I midten ses vognporten, og til højre i billedet ses en del af den fløj, der bl. a. rummede boksrums til føl og kalve. Ca. 1925.

Axel Jarl foranledigede ca. 1925 at ejendommen fik indlagt elektricitet. I den forbindelse blev der i den bygningsfløj, der rummede vognporten, opsat en elmotor der bl.a. blev brugt til at klare gårdens vandforsyning.

Stuehuset er anlagt med en hovedtrappe midt på gårdfacaden og til højre herfor en dør med adgang til køkken og kælder. Kælderen rummede, udover et værelse til en fastboende gartnerelev, et vaskerum med en stor gruekedel, bryggers, viktualierum til opbevaring af madvarer samt et lokale, hvor gårdens faste og løse tjenestefolk spiste deres dagmåltider. I dette lokale var der et anker med hjemmebrygget øl til fri afbenyttelse (dog alt med måde, forlyder det!).

Da der jo ikke var adgang til dybfryser, var der i skoven tæt på villaen en iskælder, hvor man opbevarede forsyninger på køl til langt hen på sommeren. Isen hertil blev hentet i skovsøerne om vinteren. I stueetagen lå ud mod gårdspladsen bestyrerens kontor lige til venstre indenfor

hoveddøren. Dette kontor fik meget tidligt indført telefon (nr. 18) vel i kraft af C. F. Tietgens forbindelse til Telefon- og telegraf-væsenet. Tietgen havde selv tlf. nr. 1. På højre side af døren var køkkenet placeret. På havesiden af huset var der dagligstue og den fine spisestue ("salen").

Strødam avlsbygningens stuehus set fra syd. Ca. 1925.

På 1.sal var der en række soveværelser. Udover bestyrerparrets soveværelse var der 2 værelser, der blev brugt af de 4 børn og i en lang periode blev værelset i tagudbygningen mod haven og med udsigt over Vænget brugt som enkesæde for

bestyrerens svigermor, der efter sin mands død flyttede til Strødam fra en gartneriejendom i Store Magleby på Amager.

Udsigt over vænget fra Strødam Avlsgård. Ca. 1925

